

Trovärdiga vägar mot klimatneutralitet är under utformning

De senaste åren har många aktörer i samhällsbyggnadssektorn, såväl privata och offentliga fastighetsägare som kommuner och byggtreprenörer, satt ambitiösa klimatmål. Nu befinner sig allt fler i branschen i det efterföljande steget där en färdplan utformas. Vägen mot netto noll ska stakas ut på ett tydligare sätt, vilket kastar ljus på många viktiga följdfrågor kring vad som egentligen menas med netto noll, och vem som ska göra vad i klimatomställningen.

Anna Larsson & Amanda Midhamre

Vad har hänt i närtid?

- **Allt fler kommuner** har antagit olika typer av klimatfärdplaner, exempelvis Umeå och Uppsala.
- Flertalet fastighetsägare har i närtid valt att **publicera sin färdplan publikt**, exempelvis Akademiska hus, Jernhusen, Sveafastigheter, Vacse och Svenska kyrkan.
- Klimatfärdplan är en upplysning som innefattas i CSRD, det kommande ramverket för hållbarhetsrapportering, där mekanismerna för att nå satta klimatmål **rekommenderas vara siffersatta**.

Klimatmål har blivit nästintill en hygienfaktor i många delar av samhällsbyggnadssektorn, men en publik klimatfärdplan kopplad till målet är ännu inte en självklarhet. Vi befinner oss dock i ett skifte när det blir allt mer vanligt förekommande.

De klimatfärdplaner som finns har inte en enhetlig utformning och ett enhetligt innehåll. Vissa är intentionsdokument och kommunikationsmaterial att samlas kring, med fokus på samverkan. Andra exempel har enbart fokus på siffersatta åtgärder i verksamheten och målbanor för utsläppen kommande år, och liknar mer en klimatbudget.

De mer övergripande färdplanerna som har för avsikt att vara samlade och skapa samverkan har fyllt en stor funktion i branschen. Bland dessa märks till exempel Fossilfritt Sveriges färdplan för bygg- och anläggningssektorn och Lokal Färdplan

för bygg- och anläggningssektorn i Malmö (LFM30). Dessa och andra branschövergripande samverkansforum har varit centrala i att bygga förmågan att beräkna, redovisa och målsätta.

”

Att vara trovärdig inom klimatområdet kräver mod. Mod att ifrågasätta sin affärsmodell och mod att vara öppen med sina klimatutsläpp. Vårt recept för att lyckas är att sätta mål enligt vetenskapen, göra en handlingsplan för de största utsläppen, skapa en CO2-budget med prognosfunktion likt en ekonomisk budget och styra verksamheten på både ekonomi och klimat. Ingen är perfekt, våga göra fel och justera. Transparent is the new black.

Erik Florman, hållbarhetschef Akademiska Hus

Vi befinner oss dock i ett skifte där färdplaner för enskilda organisationer och bolag förväntas bli mer konkreta. Förväntan kommer från omvärlden i form av investerare och i viss utsträckning även värderingsinstituten. Drivet kommer även inifrån bolagen, där klimatmålen ska omsättas i åtgärder, nya ansvarsområden och utveckling. Arbetet kräver att målen tydligare bryts ner i delar och tidsetapper och när färdplanerna konkretiseras behandlas många frågor som är både komplexa och viktiga.

För att veta vilka åtgärder den egna organisationen ska vidta, och vilket klimatresultat de kan förväntas ha under en konkret tidsperiod, så måste även leverantörernas förväntade klimatarbete bedömas. I den processen ställs viktiga frågor till både energileverantörer och materialproducenter.

Majoriteten av de största svenska fastighetsbolagen siktar mot klimatneutralitet

69 %

Andel av Sveriges största fastighetsägare* som antagit någon form av mål om klimatneutralitet/netto-noll

* 22 största fastighetsägarna sett till omsättning, hämtad från årsredovisning 2022.

En minst lika viktig övning uppstår när en organisation tittar nedströms på sina kunder eller brukare. Ofta krävs nytänkande kring deras krav, behov och roll. Här närmar sig arbetet intressanta framtidsfrågor kring hur användandet av våra städer och byggnader förändras.

Att utforma och publicera en mer konkret klimatfärdplan mot netto-noll kommer även med kravet att tydligt definiera vad klimatneutralitet och netto-noll innebär. Standarder och branschpraxis är under utformning, men fortfarande finns flera parallella synsätt.

Begreppen saknar bred förankring

20 %

Av svenskarna anser sig veta vad netto-noll klimatutsläpp betyder.

34 %

Av svenskarna anser sig veta vad klimatneutral betyder.

Källa: Sustainable Brand Index, 2022.

Ett väl genomfört arbete med en konkret klimatfärdplan banar vägen för klimatomställningens integration i affären. Samtidigt är arbetet en kreativ framtidsövning där flera beslutsfattare i en organisation måste samlas och se sin verksamhet framför sig i en förändrad framtid.

Nyckelfrågor för beslutsfattare inom fastighet & samhällsbyggnad

1.

Har du koll på var era största klimatutsläpp genereras i **värdekedjan**? Vilka har du **stor makt att påverka**, och vilka kräver omställning av kunder och leverantörer?

2.

Vilka **syften** har er klimatfärdplan; är den till för extern kommunikation eller ska det visa vägen för vår egna organisation kommande år?

3.

Har ni tillåtit er att **vara kreativa och ifrågasätta** hur er verksamhet ser ut 2030 och 2045?

4.

Kopplas övergripande målsättningar med **delmål och ansvariga** för att uppfylla dessa?

5.

Finns det ett tydligt och förståeligt samband mellan er **klimatfärdplan och affärsplan**?

6.

Är er klimatfärdplan testad utifrån olika **scenarier och riskanalyser**, där ni har funderat över hur den står sig om utvecklingen inte sker som ni tänkt?